

UCHWAŁA Z DNIA 15 GRUDNIA 2011 R.
SNO 46/11

Przewodniczący: sędzia SN Marian Buliński.

Sędziowie SN: Jacek Gudowski, Henryk Pietrzkowski (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny z udziałem protokolanta w sprawie sędziego Sądu Rejonowego w stanie spoczynku po rozpoznaniu w dniu 15 grudnia 2011 r. zażalenia obwinionego od uchwały Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 12 września 2011 r., sygn. ASDo (...), w przedmiocie zezwolenia na zastosowanie wobec obwinionego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania

u t r z y m a ł zaskarżoną u c h w a ł ę w m o c y .

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 3 sierpnia 2011 r. wystąpił do Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego o wyrażenie zgody na zastosowanie wobec sędziego Sądu Rejonowego w stanie spoczynku, oskarżonego o popełnienie przestępstwa polegającego na powoływaniu się na wpływy w sądzie i podjęciu się pośrednictwa w załatwieniu sprawy w zamian za korzyść majątkową (art. 230 k.k.), środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, uzasadniając wniosek stwierdzeniem, że działania oskarżonego utrudniają postępowanie karne w stopniu uniemożliwiającym merytoryczne rozpoznanie i zakończenie sprawy. Sąd Okręgowy wskazał, że na skutek niepodejmowania przez oskarżonego sędziego korespondencji sądowej, sprawa prowadzona przeciwko niemu i innym współoskarżonym, która wpłynęła do Sądu w dniu 25 października 2007 r., postanowieniem z dnia 22 kwietnia 2008 r. wydzielona została w części dotyczącej tego oskarżonego do odrębnego rozpoznania.

Wobec tego, że oskarżony nie stawił się na żaden z sześciu wyznaczonych terminów rozprawy, nadsyłając zaświadczenia lekarskie, w tym tylko dwa wystawione przez lekarza sądowego, postanowieniem z dnia 5 stycznia 2009 r. został dopuszczony dowód z opinii Akademii Medycznej – Collegium Medicum w B. w celu ustalenia czy stan zdrowia oskarżonego pozwala na jego udział w procesie karnym. Oskarżony sędzia, któremu odpis tego postanowienia został doręczony, nie odbierał korespondencji i nie stawił się na żaden z czterech wyznaczonych terminów badań. Oskarżony odebrał natomiast odpis postanowienia z dnia 15 grudnia 2009 r. o zezwoleniu na wydanie opinii o stanie zdrowia oskarżonego na podstawie

dokumentacji znajdującej się w aktach sprawy, a także odpis opinii, z której wynika, że nie ma przeciwwskazań do udziału oskarżonego w czynnościach procesowych i stawiennictwa na rozprawach sądowych. Oskarżony nie odbierał kierowanej do niego korespondencji sądowej i nie stawiał się na kolejne dwa terminy rozprawy. Z informacji uzyskanej z Policji wynika, że oskarżony sędzia nie zamieszkuje pod wskazanym przez siebie adresem a jego nowe miejsce pobytu nie jest znane.

Sąd Okręgowy wskazał nadto, że oskarżony nie wpłacił kwoty poręczenia majątkowego. W tej sytuacji – zdaniem tego Sądu – zachodzi konieczność zastosowania wobec oskarżonego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, bowiem wolnościowe środki zapobiegawcze okazały się nieskuteczne. Sąd Okręgowy wskazał nadto, że więzienna służba zdrowia posiada specjalistyczne oddziały szpitalne z całodobową opieką lekarską.

Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny, uwzględniając wniosek Sądu Okręgowego, na podstawie uchwały z dnia 12 września 2011 r. zezwolił na zastosowanie wobec oskarżonego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania. W ocenie tego Sądu zgromadzony w sprawie materiał wskazuje, że została spełniona zarówno przesłanka ogólna zastosowania tego środka przewidziana w art. 249 § 1 k.p.k., zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje bowiem na duże prawdopodobieństwo popełnienia przez oskarżonego zarzucanego mu czynu, jak i przesłanka szczególna, o której mowa w art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k., a mianowicie bezprawne utrudnianie postępowania karnego.

W zażaleniu na podjętą uchwałę obwiniony, powołując się na zaświadczenia lekarskie, które były przedmiotem oceny Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego podniósł, że istniały przeciwwskazania medyczne, które uniemożliwiły mu dojazd na badania lekarskie w B. Uzasadnia to, zdaniem skarżącego, wniosek o uchylenie zaskarżonej uchwały i umorzenie postępowania w sprawie.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Z prezentowanego w doktrynie oraz utrwalonego w judykaturze Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego poglądu wynika, że wyrażenie zgody na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej nie powoduje automatycznie zezwolenia na zatrzymanie sędziego lub tymczasowe aresztowanie, gdyż wymaga to odrębnej decyzji sądu dyscyplinarnego, który rozstrzygając w przedmiocie wniosku w tym zakresie musi zbadać istnienie na tym etapie przesłanek pozwalających na zastosowanie wobec sędziego tych środków (uchwała SN z dnia 12 września 2006 r., SNO 40/06, OSND 2006, poz.14).

Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny, podejmując zaskarżoną uchwałę trafnie i zgodnie z przytoczonym stanowiskiem odwołał się do przewidzianej w art. 249 § 1 k.p.k. przesłanki ogólnej stosowania środków zapobiegawczych, jaką jest „duże

prawdopodobieństwo, że oskarżony popełnił przestępstwo” oraz przesłanki szczególnej, o której mowa w art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k., tj. „utrudnianie w bezprawny sposób postępowania karnego”. Istnienie pierwszej z wymienionych przesłanek, korygowanej w stosunku do sędziego wymaganiem, aby podejrzenie popełnienia przez sędziego przestępstwa było dostatecznie uzasadnione (art. 80 § 2c ustawy z 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, Dz. U. z 2001 r. Nr 98, poz. 1070 ze zm., dalej jako „u.s.p.”), stwierdzone zostało stosownymi uchwałami Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego oraz Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego, na podstawie których wyrażona została zgoda na pociągnięcie sędziego Sądu Rejonowego w stanie spoczynku do odpowiedzialności karnej. Rozważenia wymagała wspomniana przesłanka szczególna.

Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny oceniając postępowanie obwinionego jako celowe i świadome utrudnianie prowadzenia czynności procesowych z jego udziałem wskazał na nieusprawiedliwione niestawianie się tego sędziego, jako oskarżonego, na wyznaczone przez Sąd terminy rozprawy sądowej, a także terminy specjalistycznych badań lekarskich.

Obwiniony, powołując się na stan zdrowia uniemożliwiający mu udział w postępowaniu sądowym w zasadzie nie podniósł przeciwko opinii Akademii Medycznej w B. żadnych merytorycznych zarzutów, wskazując jedynie na zaświadczenia lekarskie, z których tylko dwa z sześciu przedłożonych przez obwinionego wystawione zostały przez lekarza sądowego. Oznacza to, że na cztery terminy rozprawy sądowej wyznaczonej przed wydaniem opinii obwiniony sędzia nie stawiał się bez usprawiedliwienia. Nie usprawiedliwił także nieobecności na dwóch rozprawach wyznaczonych po wydaniu wspomnianej opinii. Twierdzenie oskarżonego, że miał trudności – ze względu na zły stan zdrowia – z dotarciem na rozprawy sądowe oraz badania w Akademii Medycznej w B., Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny zasadnie uznał, za niewiarygodne, wskazując, że oskarżony nie sygnalizował Sądowi Okręgowemu tych trudności. Sąd Apelacyjny trafnie wskazał, że od ostatniej hospitalizacji w okresie od dnia 30 maja 2011 r. do dnia 7 czerwca 2011 r. stan zdrowia oskarżonego poprawił się o tyle, że zażywa on jedynie lekarstwa bez konieczności dalszej hospitalizacji.

Podnieść należy, że wydanie zezwolenia na zastosowanie wobec obwinionego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania nie nakłada na sąd orzekający w jego sprawie obowiązku stosowania tego środka. Obwiniony sędzia jako oskarżony będzie mógł potwierdzić deklarowany brak zamiaru utrudniania postępowania, stawiając się na wezwanie Sądu, jeżeli ten uzna, że przed zastosowaniem tymczasowego aresztowania należy wyznaczyć kolejny termin rozprawy, aby dać oskarżonemu ostatnią szansę na odpowiadanie z wolnej stopy.

Doceniając doniosłe znaczenie publicznoprawne immunitetu sędziowskiego oraz jego funkcję ochronną, należy z całą mocą podkreślić, że racje jego istnienia stanowi domniemanie uczciwości sędziego jako osoby o nieskazitelnym charakterze, spełniającej najwyższe wymagania moralne (art. 61 § 1 pkt 2 u.s.p.). Jeżeli sędzia swoim postępowaniem niweczy to domniemanie, nie ma żadnych powodów – podobnie jak przy zezwoleniu na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności sądowej – aby immunitet sędziowski, mimo że jest głównym elementem kształtującym status sędziego, miał stanowić przeszkodę w udzieleniu zezwolenia na zastosowanie najbardziej drastycznego środka zapobiegawczego jakim jest tymczasowe aresztowanie.

Podkreślenia wymaga również okoliczność, na co zwrócił uwagę Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny, że więzienna służba zdrowia posiada specjalistyczne oddziały szpitalne z całodobową opieką lekarską (pismo Biura Służby Zdrowia Centralnego Zarządu Służby Więziennej, k. 235 akt sprawy), co pozwala na stwierdzenie, że w odniesieniu do oskarżonego sędziego, zważywszy na jego stan zdrowia wskazany w opinii Akademii Medycznej w B., nie zachodzi negatywna przesłanka stosowania tymczasowego aresztowania, o której mowa w art. 259 § 1 k.p.k.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny utrzymał w mocy zaskarżoną uchwałę.